

The background of the entire page is a vibrant underwater photograph. It shows a large, dense school of bright orange fish, possibly Surge wrasse, swimming in clear blue water above a green and brown coral reef. The fish are oriented in various directions, creating a sense of movement and life. The lighting is natural, highlighting the textures of the coral and the scales of the fish.

REIZEN

KAAPVERDIË
SÃO NICOLAU

AVONTUUR

IN HET BLAUW BIJ SÃO NICOLAU!

Vergeet de overvolle resorts en strakgetrokken paradijzen: op São Nicolau ontdek je een ruige, ongerepte wereld waar boven én onder water het avontuur lonkt. **Op dit vrijwel onbekende Kaapverdise eiland zijn de rotspartijen spectaculair**, de duikstekken nog onontdekt en de gastvrijheid hartverwarmend. Een bestemming voor de avontuurlijke reiziger – en duiker – die niet bang is voor een beetje pionieren!

Tekst: Franka Appelman Foto's: Peter Boots a.k.a. Bootsy & Franka

Het is een magische omgeving. Rotsformaties doemen links en rechts van ons op en nemen allerlei vormen aan. Rechts zien we een overhang, waaronder vissen zich schuilhouden. De trompetvissen zijn hier heel groot met een prachtige tekening op hun lijf. De rode soldaatvissen zijn schuw, maar tegelijkertijd ook nieuwsgierig. Als ik een tijdje blijf hangen, merk ik dat ze toch weer naar me toe komen en nieuwsgierig rondom me heen gaan zwemmen. Duikstek Subway Station is echt zo leuk! We zwemmen een stukje verder en komen een grot tegen. De wanden zijn prachtig begroeid met gele en oranje anemonen. Allemaal klonen van elkaar, en het geeft een mooi fleurig schouwspel. Achter in de grot is er een opening in het plafond, wat een mooi lichtschouwspel geeft. Links en rechts toornen de rotsformaties hoog boven ons uit. Het lijkt wel alsof we door een canyon heen zwemmen! Ik kom ogen tekort om deze sprookjesachtige wereld in me op te kunnen nemen. Iets verderop zie ik iets uit een spleet van een rots uitkomen; een murene! Een schattig kleintje met een mooie tekening van witte stippen op zijn verder bruin/zwarte lijf. Als ik wat beter kijk, zie ik kleine hoorntjes op zijn neus. Wat een cutie! De divemaster geeft aan dat we langzaam weer moeten gaan opstijgen. Ik heb nog helemaal geen zin om deze magische wereld te verlaten!

De grot is prachtig begroeid met gele en oranje anemonen.

Duikstek Subway Station is echt heel leuk!

De vissen zijn schuw, maar ook nieuwsgierig.

Wat is ie schattig!

“

Ik kom ogen
tekort om deze
sprookjesachtige
wereld in me op te
kunnen nemen.

”

PRACHTIGE LOCATIE

We duiken bij het eiland São Nicolau; één van de negen bewoonde Kaapverdise Eilanden. Kaapverdië is een eilandstaat in de Atlantische Oceaan, gelegen voor de Afrikaanse kust ter hoogte van Senegal. São Nicolau is een onbekend en authentiek eiland dat door het toerisme nog niet is ontdekt. We zijn hier op uitnodiging van Martin Falc en Michal Zahumensky, de eigenaren van São Nicolau Diving. Dit is het enige duikcentrum van het eiland. Martin en Michal (beiden afkomstig uit Tsjechië) zijn sinds een jaar de eigenaar van het duikcentrum dat per toeval op hun pad kwam. In een jaar tijd is er hard gewerkt om het nieuw leven in te blazen. São Nicolau Diving ligt op een prachtige locatie aan het strand van het dorpje Tarrafal met uitzicht op de vissershaven, aan de zuidwestkust van het eiland. Wij moeten het tijdens ons verblijf nog doen met een zodiac, maar de verwachting is dat binnen een maand een nieuwe boot in gebruik genomen gaat worden. Wij

verblijven bij Cacimba Sunset Lodge, een kleinschalige accommodatie rustig gelegen buiten het dorpje Tarrafal en op ongeveer drie kilometer van het duikcentrum. Een mooi onderhouden

“

Het gebied is nog
behoorlijk onontdekt,
meerdere duikstekken
moeten zelfs nog een
naam krijgen!

”

accommodatie met zwembad en prachtig uitzicht over het kustdorpje. Elke ochtend worden we door een taxi naar het duikcentrum gebracht. Op een nabije plek van het duikcentrum wordt nu gewerkt

**ALLES OVER HET
DUIKCENTRUM**

Het duikcentrum ligt op een
prachtige locatie aan het
strand in het dorpje Tarrafal.

Mede-eigenaar Martin (2e rechts) heeft hard gewerkt
om het duikcentrum nieuw leven in te blazen.

Binnen een kwartier zijn een tal van
duikstekken te bereiken.

aan een nieuwe accommodatie die
hopelijk eind van het jaar open zal gaan.

ONTONTGONNEN DUIKPARADIJS

Vanaf het duikcentrum is het maar een klein stukje rijden naar de vissershaven waar de zodiac ligt. Met vier duikers (en extra flessen voor een tweede duik) is het net aan te doen qua ruimte. We zijn op een dag met vijf duikers: dan wordt er gewoon een vissersboot geleend. De aasvisjes zitten er zelfs nog in! Dit is passend bij de sfeer die we ervaren op het eiland: iedereen helpt elkaar en is vriendelijk voor elkaar. Zo worden wij ook door de vissers geholpen in de haven om alles in de boot te helpen.

Vanuit de vissershaven van Tarrafal kunnen we zowel richting het oosten als het westen varen om te duiken. Binnen een kwartier zijn er tal van duikstekken te bereiken. Duikgids Niki en schipper Bonaea weten de duikstekken te vinden op de referenties van de waterkant. Als het idee is dat we op de plek van bestemming zijn, wordt er een hoofd onder water gestoken om te kijken. Soms moeten we nog een stukje rondvaren om de juiste plek te vinden waar we te water kunnen. Niki heeft weliswaar goed in zijn hoofd hoe de duikstekken eruitzien, maar hij is de enige die hier volledig van op de hoogte is. Dat verandert nu, aangezien het team van São Nicolau Diving actief de duiklocaties in kaart brengt en vastlegt met GPS, om de onderwaterwereld toegankelijker te maken dan ooit tevoren! Sommige hebben een duidelijke naam gekregen, zoals Cacimba Balcony (refererend aan de accommodatie waar we verblijven), Niki's Rock (omdat Niki deze plek zo mooi vindt), Lighthouse (naar de vuurtoren die als referentie dient van de duikstek) en Supermercado, omdat de rotsformaties doen denken aan supermarktplanken. Maar sommige duikstekken hebben nog geen naam, en die worden ter plekke bedacht en

In de vissershaven wordt ter plekke de visvangst verhandeld.

vastgelegd. Ik moet tenslotte wel weten welke duikstek ik in mijn logboek moet noteren!

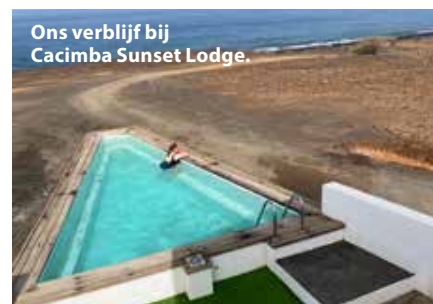
DUIKSTEK CASTLE

Het is soms ook een beetje exploreren en ontdekken hoe de duikstek eruitziet en of deze de moeite waard is om te gaan duiken. Het is gewoonweg nog onbekend terrein. Tijdens ons verblijf maken we twee keer een duik op een plek die in potentie heel erg mooi zou kunnen zijn. Een plek op een 'hoek' van het eiland, waardoor er vanaf beide kanten stroming kan komen. Dit geeft kans op grote scholen vis en mogelijk ook wat groter leven. Niki heeft de ervaring dat op deze plek een pinnacle staat die vanaf de bodem recht omhoog tot een diepte van 18 m staat, wat veel mooi leven aantrekt. Hij heeft deze plek dan ook 'Castle' genoemd. Echter is het niet helemaal duidelijk wáár deze pinnacle staat. Hoewel de exacte locatie ondanks twee pogingen onvindbaar blijft, is het avontuur allesbehalve een tegenvaller. Terwijl we de omgeving verkennen, worden we beloond met ongelooflijke

waarnemingen van enorme scholen horsmakrelen en doktersvissen, die als een draaikolk om ons heen zwemmen in het blauw. Dit zijn de momenten die duikexpedities in São Nicolau definiëren - waarbij je, zelfs als je niet vindt wat je zoekt, iets onvergetelijks ontdekt.

MARLIJN VAN 300 KG

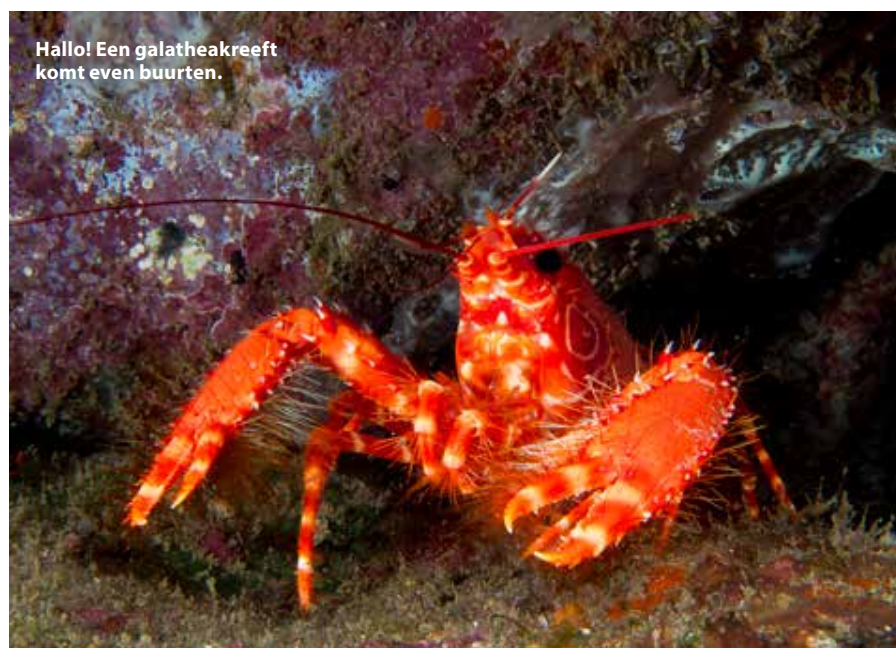
Bij de twee ochtendduiken brengen we de oppervlakte-interval op de boot door met uitzicht op de mooie kust van het eiland en onder het genot van lokale koekjes die dagelijks worden meegenomen. En als we willen, kunnen we in de middag ook nog duiken en zelfs eventueel een nachtduik maken. Tussendoor komen we weer terug in de vissershaven en bij het duikcentrum om een lunch te nuttigen. Het is elke keer een verrassing wat we bij de vissershaven zullen aantreffen. Ter plekke wordt de visvangst van de dag verhandeld, schoongemaakt en ontleed. Op een dag komen we terug en zien we dat er een enorme marlijn op de kant gehesen wordt en ter plekke in mootjes gehakt. Hij wordt wel 300 kg geschat. Ik word er een beetje onpasselijk van. Ik heb net genoten van de prachtige vissen in het water, en zie hier hoe ze ontleed worden. En daar staat onze duikuitrusting dan ook nog tussen! Maar de visvangst is de grootste inkomstenbron van de mensen op São Nicolau. Het is een droom van Martin en Michal om een gedeelte van het eiland een maritiem beschermd gebied te laten worden, waar het leven terug kan keren. Ook hiervoor is

Ons verblijf bij Cacimba Sunset Lodge.

Wat een rust!

Hallo! Een galatheakreeft komt even buurten.

veel gelobby. Maar ik heb er vertrouwen in dat met een stukje geduld dit beschermde gebied er uiteindelijk wel gaat lukken!

HIKEN IN DE RUIGE NATUUR

São Nicolau blijkt ook bóven water een prachtige natuur te hebben. In tegenstelling tot de andere Kaapverdische eilanden die erg vlak zijn, is São Nicolau een bergeiland met ruige landschappen, diepe valleien en vruchtbare gebieden. De ruige natuur geeft veel ruimte om te hiken. Er zijn ook met de auto prachtige uitzichtpunten te bereiken. Na een duikdag kun je een mini-excursie maken naar één van de getijdenpoelen die São Nicolau rijk is. Mooie omgeving, lekker afkoelen in het water, en je kunt er zelfs nog een beetje snorkelen! Ook zijn er mooie plekken met stranden; meestal van zwart zand. Er is slechts één plek met wit zand, het Baixo de Rocha. Een mooie en fotogenieke plek, vanwege het prachtig mooie contrast met het blauwe water. Het is lastig om te komen vanwege een slecht begaanbare weg, waardoor ik me bijna op een onbewoond eiland waan. Alleen de palmbomen missen nog! In de broedtijd is dit ook een plek waar schildpadden hun eieren leggen en je piepkleine schildpadjes kunt spotten.

METSELAARSWERK ONDER WATER

De mooiste duikstekken waar we zijn geweest met São Nicolau Diving vind ik toch wel richting de oostkant van het eiland. Hier zijn de rotsformaties grover en indrukwekkender dan aan de andere kant. Hoge wanden, diepe grotten, doorkijkjes: ze passeren allemaal de revue. Eén van mijn

Boven water blijkt de natuur ook prachtig.

Even lekker plonzen in een getijdenpoel.

Baixo de Rocha is lastig te bereiken maar wat een plek!

Genieten van het uitzicht.

favorieten: duikstek Menas Studio. Vanaf de vissershaven ligt deze plek op slechts 10 minuten varen. Het anker gaat uit en we dalen af naar een diepte van ongeveer 8 meter. We zwemmen een stukje verder uit, en dan verdwijnt opeens de grond onder ons. Er is hier een drop-off van vele meters hoog! Prachtig om langzaam langs af te

Overall ontdekken we murenes.

dalen en je te verwonderen over al het leven wat zich hier ophoudt. De rotsformatie zelf is ook heel bijzonder om te aanschouwen; het lijkt wel alsof er een metselaar bezig is geweest en er een kunstwerk van heeft gemaakt. Bijna niet te geloven dat dit puur natuur is. Het doet denken aan de Giant's Causeway in Ierland met zijn basaltzuilen die lijken op een geplaveide weg voor reuzen. Martin beweert dat São Nicolau de enige plek op aarde is waar deze formaties onder water te zien zijn.

SLAPENDE VERPLEEGSTERHAAI

In deze rotswand zijn ook geulen en holletjes zichtbaar, waar zich veel leven in ophoudt. Ik zie meerdere keren een ieniemienie klein, paarsachtig slakje. Even verderop juist een bijna vuistgrote blauw/

Volgens Martin de enige plek ter wereld waar je deze rotsformaties onder water kan zien.

geelgestreepte zeenaaktslak. Maar ook diverse kleuren en soorten zeesterren en zee-egels. En ik krijg door dat bij deze zee-egels zich (bijna) altijd een spinkrab ophoudt. Wat een leuk beestje! Als ik daar goed naar kijk, blijkt deze heel mooi getekende ogen en blauwe scharen te hebben. Ik zie ook een enkele keer een feloranje gekleurde galatheakreeft. Even verderop zie ik weer een murene zitten, dit keer een mooie groengele. En als ik goed kijk, blijken er twee verschillende soorten murenes in hetzelfde holletje te zitten. Dat kom je niet zo vaak tegen. Dan zie ik Bootsy ergens hangen en een tijdlang fotograferen. Geduldig wacht ik mijn beurt af om te bekijken wat hij heeft gevonden: een prachtig gekleurde langoest. Goed gevonden!

Plotseling hoor ik gerammel van Niki om mijn aandacht te trekken. Even zoeken waar hij is; ik zie hem een paar meter verder en dieper. Hij wijst enthousiast naar beneden en maakt het gebaar van een haai. Heel rustig om de haai niet weg te jagen daal ik af en probeer hem te bekijken. In een smalle grot zie ik een verpleegsterhaai liggen die aan het uitrusten is. En weer probeert Niki mijn aandacht te trekken, want verderop ligt er een enorme rog in het zand. Ik kan hem niet goed bekijken, want deze rog zit niet echt op mijn aandacht te wachten en zwemt heel snel weg. Het blijkt een Atlantic stingray te zijn, met een spanwijdte tot bijna een meter!

VOOR DE AVONTURIERS

Het einde nadert van onze duikvakantie. Wat een bijzondere en avontuurlijke

Wat een joekel! Een vuistgrote zeenaaktslak.

De rog is erg verlegen en kiest het hazenpad.

reis hebben we gemaakt! Een letterlijke ontdekkingstoer qua reis, planning en duiken. Maar São Nicolau blijkt een prachtig Kaapverdisch eiland te zijn in de Atlantische Oceaan, waar zowel boven als onder water mooie dingen te zien zijn. Je moet wel een beetje houden van avontuur en pionieren, want er zijn nog veel dingen in ontwikkeling. Maar de vriendelijkheid en de gastvrijheid van de Kaapverdianen maken heel veel goed!

Gaaf! Een verpleegsterhaai!

Handig om te weten!

▲ ZO KOM JE ER!

Het is een uitdagende reis om op São Nicolau te komen, want het eiland heeft geen internationale luchthaven. Met TUI kun je met een directe vlucht vanuit Nederland zes keer per week naar het eiland Sal vliegen, een vlucht van ongeveer 6 uur. Een overnachting is noodzakelijk, alvorens je met een binnenlandse vlucht naar São Nicolau kunt vliegen. Deze vlucht wordt uitgevoerd door Cabo Verde Airlines (vier keer per week), een vlucht van slechts 30 minuten.

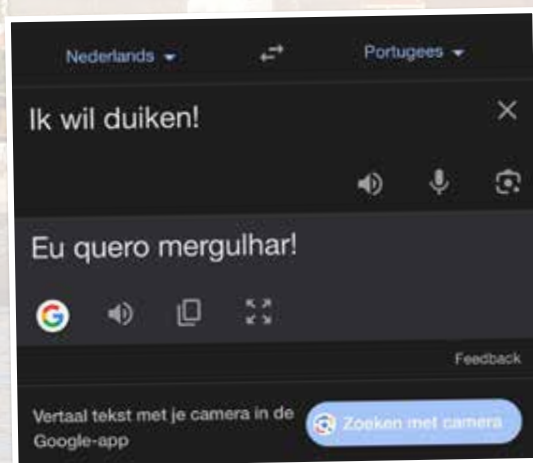

◀ VOOR VISLIEFHEBBERS IS DIT EEN WAAR PARADIJS.

Op São Nicolau wordt heel veel vis gegeten. Vers gevangen en verwerkt! Zo heb ik deze week onder andere wahoo, baars en marlijn gegeten. Daarnaast worden veel lokale producten gebruikt zoals cassave, (zoete) aardappels en wortelen. Een traditioneel gerecht is *Catchupa*: een stevige stoofschotel met mais, ui, wortel, kool, rode bonen en de restjes eiwit van de dag ervoor (zoals visbouillon, rundvlees of salami), vaak geserveerd met een omelet of kip.

▼ PRAATJE MAKEN? GEBRUIK GOOGLE TRANSLATE

De voertaal op São Nicolau is Portugees en Creools; niet een taal die wij goed machtig zijn. Er spreken weinig mensen Engels. De eigenaren van het São Nicolau Diving spreken goed Engels; de duikstaf is het aan het leren. Een woordenboekje of (moderner!) Google Translate doet wonderen!

▲ ALTIJD AANGENAME TEMPERATUREN

São Nicolau heeft een subtropische klimaat. Het hele jaar door zijn er aangename temperaturen (gemiddeld 22 – 28 graden), met een verfrissende wind vanaf de Atlantische Oceaan. De watertemperatuur varieert tussen de 22 en 27 graden. Tijdens ons verblijf in mei was de watertemperatuur 22 graden en doken we met een 5 of 7 mm wetsuit.

▼ GEEN DECOMPRESSIEKAMER OP DE ARCHIPEL

De medische voorzieningen zijn beperkt. Wel is er basiszorg mogelijk bij duikongevallen. Na toediening van eerste hulp, zal iemand per boot geëvacueerd moeten worden naar het nabijgelegen eiland São Vicente. Op geen enkel eiland in de archipel is een decompressiekamer aanwezig. Daarvoor moet je per vliegtuig naar de Canarische Eilanden.

FOTO'S: SHUTTERSTOCK